

REVISTA BREU DES DEL CAMPUS

text
Josep Playà Maset

LES NOVES CATEDRALS DELS LLIBRES

La polèmica per la construcció de la biblioteca provincial a l'antic mercat del Born ha eclipsat, almenys informativament, les importants actuacions i ampliacions realitzades en els centres universitaris.

Barcelona té una gran biblioteca universitària, que és la de la UB, amb un fons bibliogràfic de 1.800.000 llibres, que la situen com una de les més importants de Catalunya i del conjunt hispànic, només superada per la Nacional de Madrid. Però en els darrers anys les altres tres grans universitats públiques de l'àrea de Barcelona han obert unes instal·lacions que no tenen res a envejar-li.

Comencem per esmentar la posada en marxa de la segona fase de la biblioteca del Dipòsit de les Aigües de la Universitat Pompeu Fabra (UPF), oberta al públic des del passat 7 de febrer. Aquesta ampliació suposa un augment d'espais de 2.411 metres quadrats, més de 100 llocs per als usuaris i de 2.902 metres lineals de prestatgeries respecte dels que estaven operatius des de l'any 1999. Actualment, només falta una tercera i última fase per completar la rehabilitació de l'històric Dipòsit de les Aigües com a espai de la Biblioteca General de la UPF. Aquest edifici, situat al costat del Parc de la Ciutadella, va ser projectat per l'arquitecte Josep Fontserè el 1874 i des de llavors ha servit també de pavelló de l'Exposició Universal de 1888, asil municipal, parc de bombers i arxiu de Justícia. Quan

estigui acabat del tot disposarà d'un espai per a uns 700 punts de lectura i 300.000 llibres.

La restauració interior ha permès recuperar el centenar de columnes d'obra vista i arcs de mig punt, situats a 17 metres d'alçada, que justifiquen la sensació dels alumnes de trobar-se dins una catedral dels llibres. Al sostre de l'edifici, s'ha conservat el dipòsit original que li dona nom i la terrassa s'ha convertit en un mirador excepcional sobre la nova Barcelona, amb les dues torres de la Vila Olímpica, a poca distància, i una mica més enllà la nova àrea de Diagonal Mar. En el dipòsit hi caben tres milions i mig de litres d'aigua, però quan es va netejar per última vegada es van treure les més de tres-centes carpes que de tan grans que eren havien alimentat una llegenda urbana sobre canibalisme piscícola.

En els nous espais de la biblioteca, s'hi troben importants col·leccions bibliogràfiques com la cessió de la Cambra de Comerç de Barcelona, la col·lecció d'història de les religions del germanista Alois M. Haas i els fons de l'Institut Universitari d'Història Jaume Vicens Vives. Un dels objectius que es va fixar l'anterior rector Enric Argullol va ser facilitar les donacions de particulars per donar una especificitat a la biblioteca. La darrera aportació ha estat el fons del periodista Jaume Arias.

El fons d'Alois M. Haas (Zuric, 1934), un eminent germanista de la Universitat de Zuric, reconegut mundialment pels seus estudis sobre mística alemanya i hispànica i història de les religions, el formen més de 40.000 volums, amb obres molt representatives dels períodes culturals medieval i renaixentista. La col·lecció es completa amb obres sobre simbolisme, amb una especial predilecció per les teories de Jung, sobre alquímia, art religiós, literatura, especialment alemanya, i fonts medievals. Cal destacar també un apartat important sobre feminisme. La major part dels documents estan en alemany, encara que també s'hi troben obres en altres llengües, principalment anglès, castellà, francès i italià. Del conjunt, en destaca, pel seu valor bibliogràfic, un conjunt d'obres impreses dels segles XVI i XVII, entre les quals hi ha un exemplar de l'obra de Paracels, metge i alquimista suís.

Un altre espai remarcable és la Biblioteca de Comunicació i Hemeroteca General de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), situada a la plaça cívica, al cor del seu campus. Es va obrir fa dos anys i, amb més de 8.000 metres lineals de prestatgeries, conté el fons documental més gran en ciències de la comunicació d'Europa. Ocupa una superfície de 5.700 metres quadrats distribuïts en cinc plantes i concentra diversos serveis (fonoteca, mediateca, centre de documentació) que abans estaven dispersos pel campus. El director general d'universitats, Antoni Giró, la va definir com "la joia de la UAB i la porta del saber". Té la col·lecció de premsa periòdica espanyola i estrangera més important d'Espanya, amb més de 6.000 títols de publicacions periòdiques, accessibles per consulta sobre paper, microfilm o CD. La col·lecció completa microfilmada de La Vanguardia des del seu primer exemplar de 1881 o el diari en paper Las Noticias (1896-1935) són dos exemples d'aquesta oferta. Això sense comptar els 75.000 llibres sobre comunicació.

La tercera gran instal·lació universitària que s'ha afegit en els darrers anys ha estat la Biblioteca Gabriel Ferraté, de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), amb 911 punts de lectura. Du el nom de qui va ser el rector d'aquesta universitat durant vint anys. Aquesta biblioteca, amb un fons inicial de 40.000 llibres i 800 revistes, es troba a la part alta de la Diagonal, en l'anomenat Campus Nord i serveix les escoles de Telecomunicacions, Informàtica i Enginyeria de Camins. Ara bé, la gran sorpresa per a molts lectors és que aquesta biblioteca acull el que està considerat com un dels fons de poesia catalana més complets. Es tracta de 6.000 volums dels segles XIX i XX que inclouen edicions manuscrites, dedicades i altres molt reduïdes i desconegudes. Va ser una donació de l'anterior rector. "És important conèixer la naturalesa humana, em refereixo a les emocions, les sensacions, les idees, per poder posar la competència tècnica al servei del progrés. I la poesia és la més complexa, precisa i poderosa expressió de la naturalesa humana, la que fa convergir les coses, les paraules i el cor dels homes, tal com va escriure Marià Manent". Ho va dir Gabriel Ferraté el dia que es va presentar el catàleg del fons.

Josep Playà Maset

Revista Breu

[tornar al sumari](#)